

Informácia

o realizácii medzinárodnej konferencie o duálnom vzdelávaní konanej 25. 4. 2013 v Bratislave

Východisková situácia, podnety pre organizovanie konferencie a genéza jej prípravy

Súčasný turbulentný vývoj hospodárstva a ekonomiky vo väčšine Európskych krajín je veľmi citel'ný. Vo všetkých krajinách sú vytvárané nástroje, ktoré vychádzajú najmä z celoeurópskeho riešenia krízovej problematiky. Ale popri týchto nástrojoch sú nasadzované aj nástroje a riešenia vyplývajúce z jednotlivých národných špecifičnosti. V rámci Európskeho spoločenstva aktuálne relevantné štatisticky poukazujú na skutočnosť, že krízovým procesom relatívne najlepšie prechádzajú krajiny, ktoré majú v príprave svojej pracovnej sily nasadený vzdelávací systém nazývaný „duálny“. Spolková republika Nemecko ako ekonomický a hospodársky líder európskeho spoločenstva jednoznačne deklaruje, že svoj úspešný vývoj, pomerne dobre odolávajúci súčasným krízovým situáciám, zabezpečuje prípravou kvalifikovaných kádrov, ktorí zvládajú aj výrazne sťažené podmienky súčasného krízového prostredia. V záujme tejto krajiny a to aj v celoeurópskom kontexte je pomôcť iným krajinám cestou „partnerského exportu“ svojho vzdelávacieho systému a to predovšetkým do štátov s ktorými rozvíja významnú ekonomickú a hospodársku spoluprácu. Slovenská republika a jej štruktúra hospodárstva je prioritne naviazaná na Spolkovú republiku Nemecko. Spolková republika Nemecko a Nemecké ministerstvo školstva a výskumu deklarovalo svoju ponuku na prezentáciu nástrojov svojho vzdelávacieho systému fungujúceho v úzkej previazanosti zo zamestnávateľmi na viacerých dôležitých medzinárodných podujatiach. Veľmi významným Nemeckým stimulom bolo aj stretnutie ministrov školstva v Berlíne v Decembri 2012, ktoré akcentovalo užšie prepojenie zamestnávateľov so sektorom školstva podľa Nemeckého vzoru aj v ostatných európskych krajinách. Cestou zastupiteľského úradu Slovenskej republiky – Slovenského veľvyslanectva (pán veľvyslanec Slobodník) naša krajina ešte v lete minulého roka pozitívne tlmočila odozvu na výzvu - zorganizovať pod záštitou Ministerstva školstva vedy výskumu a športu SR (ďalej MŠVVaŠ SR) konferenciu v Slovenskej republike o duálnom systéme vzdelávania za účasti zástupcov širokého spektra tuzemských a zahraničných účastníkov a predovšetkým zamestnávateľov pôsobiach v Slovenskej republike najmä cez svoje materské firmy v krajinách s duálnym systémom. V príprave konferencie bola MŠVVaŠ SR kreovaná prípravná pracovná skupina pozostávajúca so zástupcov samotného ministerstva a Štátneho inštitútu odborného vzdelávania (ŠIOV) a zväzu automobilového priemyslu, pričom k dielčim prípravným procesom boli prizývaní zástupcovia ďalších inštitúcií. (Nemecké veľvyslanectvo v SR, Slovensko-Nemecká priemyselná

a obchodná komora, zastupiteľstvo Rakúska v Bratislave, Rakúska hospodárska komora a ďalšie).

Zámer podujatia

Medzinárodná konferencia bola pripravená zo zámerom byť len prezentačno-informatívnym podujatím, ale stať sa zásadným impulzom pre inicializáciu významných systémových a legislatívnych zmien v Slovenskom odbornom vzdelávaní s výraznejším zapojením zamestnávateľov do procesov vzdelávania.

Zámerom konferencie bolo poskytnúť posúdenie možností na transfer pozitívne fungujúcich nástrojov v nemeckom duálnom školskom systéme - najmä zapojenie zamestnávateľov.

Hlavným zámerom konferencie bolo prediskutovať so všetkými subjektmi koordinácie odborného vzdelávania možnosti zapracovania vybraných prvkov duálneho školstva do odborného vzdelávania a prípravy v Slovenskej republike.

Cieľová skupina účastníkov

Cieľovú skupinu, ktorá bola oslovená vo forme pozvania na konferenciu tvorili zástupcovia:

- ústredných riadiacich inštitúcií – Úrad vlády Slovenskej republiky, MŠVVaŠ SR a ostatné rezortné ministerstvá
- regionálnych riadiacich autorít – samosprávne kraje
- významných zamestnávateľov a osobitne zamestnávateľov pôsobiacich v tuzemsku a v zahraničí - v ktorom sú naviazaní na duálny systém vzdelávania, pričom preferencia bola poskytnutá najmä tým, ktoré boli doporučené a navrhnuté Slovensko - Nemeckou a Slovensko – Rakúskou obchodnou a priemyselnou komorou
- vybraných stredných odborných škôl, ktoré by mohli plniť funkciu pilotných vzdelávacích centier
- odborov
- Slovenských a zahraničných médií

Aktéri podujatia

Výber referujúcich, príspevkov a ich obsahového zamerania boli navrhnuté prípravnou pracovnou skupinou tak, aby umožňovali zapojenie aktérov nie len z Nemecka a Slovenskej republiky ale aj z ďalších susedných krajín. Aktéri z Nemecka a Rakúska boli vybraní k prezentáciám skúsenosti s fungovania duálneho systému a špecifikovania podnetov pre najdôležitejšie prvky fungovania systému a jeho transfer. Aktéri z Českej republiky a Maďarska boli vybraní s cieľom prezentovať príklady procesov a iniciatív vo svojich krajinách zameraných na posilnenie prvkov duálneho vzdelávania. Podujatie bolo postavené na ťažiskových vystúpeniach ministra školstva Slovenskej republiky a vystúpeniach zastupujúcich ministrov z ostatných krajín. Osobitnú váhu mali odborné vystúpenia predstaviteľov ťa-

žiskových inštitúcií (MŠ SR, Nemecké ministerstvo školstva, Spolkový inštitút odborného vzdelávania, komory a zamestnávateľia). Celkovo bola konferencia pokrytá 21 prezentátormi a referujúcimi aktérmi (zo SR – 8, zo zahraničia – 13).

Účastníci konferencie

V organizačnej príprave konferencie bolo počítané so 120 účastníkmi, ale s dôvodu enormného záujmu o podujatie a realizáciou viacerých kompenzačných opatrení bolo docielené, že podujatia sa mohlo zúčastniť 160 účastníkov a navyše 18 zástupcov médií.

Program konferencie

25. apríl 2013, Hotel Bôrik, Bratislava

08:00-09:00 Registrácia účastníkov

I. Otvorenie a úvodné vstupy

- 09:00-09:10 Otvorenie konferencie, predstavenie programu a aktérov
Moderuje Dušan Koblišek, Zväz automobilového priemyslu SR
- 09:10-09:30 Príhovor Ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR:
„Deklarácia potreby transformácie učňovského vzdelávania“
Doc. PhDr. Dušan Čaplovič, DrSc.
- 09:30-09:50 Príhovor zástupcu Ministerky spolkového ministerstva školstva a výskumu Spolkovej republiky Nemecko: „Nemecká ponuka pomoci pri transformácii učňovského vzdelávania“ Kornelia Haugg, vedúca sekcie – odborné vzdelávanie
- 09:50-10:40 Panelová diskusia ministrov školstva k významu odborného vzdelávania a následná tlačová konferencia
Účastníci: Dušan Čaplovič, Slovenská republika
Kornelia Haugg, pov. zast. Spolková republika Nemecko
Jiří Nantl, pov. zast. Česká republika
Zoltán Maruzsa, pov. zast. Maďarská republika
Hanspeter Huber, pov. zast. Rakúsko

Prestávka

II. Ťažiskové vystúpenia

- 11:00-11:20 „Úloha štátu v duálnom vzdelávacom systéme“
Ulrike Engels, Spolkové ministerstvo školstva a výskumu – oddelenie medzinárodnej spolupráce a vzdelávacích programov EU – Spolková republika Nemecko
- 11:20-11:35 Prečo majú nemeckí zamestnávateľia záujem o participáciu na duálnom systéme

- Roman Nosko, HR Manager Continental Automotive Systems Slovakia zástupca Slovensko-nemeckej obchodnej a priemyselnej komory
- 11:35-12:05 Pripravenosť slovenských zamestnávateľov participovať na duálnom systéme vzdelávania a zavedení jeho prvkov v Slovenskej republike
Roman Zaťko, Inovasoft
- 12:05-12:55 Príklady úspešnej praxe
Spolková republika Nemecko:
„Zahraniční investori chcú prezentovať úspešnú aplikáciu prvkov duálneho vzdelávacieho systému na regionálnej úrovni“
Ladislav Paškrta - Mühlbauer Technologies
Česká republika:
„Zavádzanie prvkov duálneho vzdelávania – skúsenosti z Českej republiky“
Miloš Rathouský – Zväz priemyslu a dopravy Českej republiky
Maďarská republika:
György Szent-Lélek - Ministerstvo národného hospodárstva MR
Rakúska republika:
„Príklady úspešnej praxe“
Martin Reisner a Anna Michalíková – Miba
- 12:55-13:15 Diskusia

Prestávka - obed

III. Pracovné workshopy

- 14:00-15:30 **Paralelne prebiehajúce workshopy:**
1. Partnerstvo štátu a zamestnávateľov pri zavádzaní prvkov duálneho vzdelávania, podporné štruktúry potrebné k zatriktívneniu duálneho odborného vzdelávania pre podnikateľov
Spoločné vedenie workshopu zástupcom BMBF Ulrike Engels a WKO – IBW Thomas Mayr
  2. Pripravenosť slovenských škôl na reformu odborného vzdelávania a predpokladané sektory v stredných školách Slovenskej republiky, v ktorých sa vykoná transformácia učňovského vzdelávania
Anton Ondrej, riaditeľ Samsung Electronics Slovakia
  3. Zdroje financovania duálneho vzdelávania
Ute Hippach Schneider a Isabelle LeMouillour - Spolkové ministerstvo školstva a výskumu - SRN, Kurt Schmid - IBW Rakúsko
  4. Postavenie žiaka a zamestnávateľa v duálnom systéme

Mária Niklová, členka predstavenstva a personálna riaditeľka Železiarne Podbrezová

IV. Zhrnutie a závery

15:45-17:00 Zhrnutie výsledkov z jednotlivých workshopov, záverečná deklarácia a návrh legislatívnych a systémových opatrení ako záverov konferencie
Moderuje: D. Koblišek

Priebeh konferencie

Osobitný záujem účastníkov o toto podujatie sa prejavil ich veľmi aktívnym prístupom počas celej realizácie a priebehu konferencie. Aktívne zapojenie do diskusií a práca v pracovných workshopoch poukázali na vhodné výbery tematických okruhov pre priebeh podujatia. Zahraníčne zastúpenie s kombináciou domácich skúsených stakeholderov dávali nielen predpoklad, ale skutočne potvrdili fundované odprezentovanie jednotlivých odborných tém a pútavé vedenie pracovných skupín na workshopoch. Sprostredkovanie tlmočenia či už v pléne alebo v jednotlivých workshopoch umožnilo bezproblémovú komunikáciu slovenských a zahraničných účastníkov. Konferencia bola zabezpečená veľmi kvalitným doplnkovým servisom (informačné zabezpečenie, technické zabezpečenie, podkladové materiály, helpdesk, občerstvenie, pracovný obed,...), ktorý umožňoval účastníkom pracovať v príjemnom komfortnom prostredí.

Závery konferencie

boli formulované účastníkmi do deklaratívneho protokolu, v ktorom boli formulované ťažiskové výstupy konferencie a oblasti smerovania ďalšieho postupu:

Deklarácia

prijatá účastníkmi konferencie „Odborné vzdelávanie – možnosti transferu a implementácie prvkov duálneho vzdelávacieho systému“ organizovanej 25. apríla 2013 Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR v spolupráci so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania, Veľvyslanectvom Spolkovej republiky Nemecko, Slovensko-nemeckou obchodnou a priemyselnou komorou a ďalšími partnermi v Bratislave.

My, účastníci konferencie vzhľadom na vysokú mieru nezamestnanosti absolventov stredných škôl s úmyslom naplniť ciele stratégie Európa 2020 podporujeme rozširovanie duálneho systému vzdelávania v Európskej únii ako efektívneho systému vzdelávania, ktorý je účinným nástrojom v boji proti nezamestnanosti a pri zabezpečovaní prípravy mladých ľudí v súlade s požiadavkami a potrebami trhu práce. Majúc na zreteli závery Memoranda o spolupráci v odbornom vzdelávaní a príprave v Európe podpísaného v Berlíne 11. decembra 2012 ministrami školstva 7 krajín EÚ, podporujeme:

- ✓ vysoko kvalitné, modernizované, atraktívne odborné vzdelávanie a prípravu s prepojením na potreby trhu práce,
- ✓ spoluzodpovednosť sociálnych partnerov a súkromného sektora za kvalitu odborného vzdelávania a prípravy.

My, účastníci konferencie „Odborné vzdelávanie – možnosti transferu a implementácie prvkov duálneho vzdelávacieho systému“ odvolávajú sa na výstupy z pracovných workshopov deklarujeme spoločnú podporu pri presadzovaní a dosahovaní cieľov pri zavádzaní prvkov duálneho systému vzdelávania do odborného vzdelávania a prípravy. V tomto zmysle podporujeme pripravované kroky všetkých účastníkov koordinácie odborného vzdelávania a prípravy, ktorých výsledkom bude zavedenie prvkov systému duálneho vzdelávania do legislatívy Slovenskej republiky. Na základe vyššie uvedeného odporúčame zohľadniť nasledujúce závery:

- ✓ vymedziť úlohy štátu a ostatných sociálnych partnerov a súkromného sektora v duálnom vzdelávacom systéme,
- ✓ určiť oblasti odborného vzdelávania a prípravy, v ktorých sa bude realizovať duálny systém vzdelávania,
- ✓ podporiť vykonávanie praktického vyučovania u iných fyzických alebo právnických osôb vytvorením podporných štruktúr zatriaktívnenia duálneho vzdelávacieho systému pre podnikateľov,
- ✓ spracovať analýzu o možnostiach zavedenia prvkov duálneho systému do systému odborného vzdelávania a prípravy na Slovensku v spolupráci so zahraničnými účastníkmi konferencie z krajín, kde má duálny systém tradíciu,
- ✓ vypracovať s aktívnou podporou a účasťou slovenských zamestnávateľov, ktorí majú svoje materské firmy v krajinách s dlhoročnou tradíciou duálneho systému, pilotné projekty duálneho vzdelávania,
- ✓ zdefinovať spôsoby financovania duálneho vzdelávania a finančnú a materiálnu účasť zamestnávateľov v duálnom vzdelávacom systéme,
- ✓ vymedziť postavenie žiaka v podmienkach duálneho vzdelávacieho systému,
- ✓ zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy tak, aby jeho absolventi boli schopní bezprostredne po skončení štúdia priamo vstúpiť do pracovného procesu.

Výstupy z konferencie budú podkladom pre tvorbu novely zákona o odbornom vzdelávaní a príprave príp. úplne nového zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, ktorý plánujeme predložiť na rokovanie vlády SR v prvom polroku 2014.

V Bratislave 25. apríla 2013

Zhrnutie

Medzinárodná konferencia organizovaná na základe úlohy stanovenej ministrom školstva počas gremiálnej porady vedenia Ministerstva školstva (12/2012) splnila očakávaný zámer. Poskytla účastníkom a najdôležitejším aktérom pôsobiacim v riadiacich procesoch odborného vzdelávania úplný prehľad o fungovaní systému duálneho odborného vzdelávania a dala významné impulzy pre uskutočnenie zásadných systémových a legislatívnych zmien v slovenskom odbornom školstve. Stretla sa (nad rámec očakávania) s mimoriadne pozitívnym záujmom zo všetkých relevantných pozícií – riadenie na ústrednej a regionálnej úrovni, spolupráca so zamestnávateľmi, pilotná realizácia na vybraných školách, zahraničná spolupráca so subjektmi pôsobiacimi v duálnom odbornom vzdelávaní. Konferencia bola predmetom veľmi intenzívnej domácej a zahraničnej medializácie.

Predkladá:

Ing. Ladislav Šatka

Štátny inštitút odborného vzdelávania

Bratislava